

Η ετικέτα του αιρετικού

Κατά την σημερινή Κυριακή, αδελφοί μου, η Εκκλησία μας προβάλλει και τιμά την Σύναξη των εξακοσίων τριάντα (630) Αγίων και Θεοφόρων Πατέρων, που συγκρότησαν την Δ' Οικουμενική Σύνοδο, το 451 στην Χαλκηδόνα. Η Σύνοδος συνεκλήθη υπό των Βασιλέων Μαρκιανού και Πουλχερίας προκειμένου ν' αντιμετωπίσει την μεγάλη αίρεση του Ευτυχούς και του Διοσκορού, των Μονοφυσιτών. Η εν λόγω αίρεση δεχόταν μία μόνο φύση στο πρόσωπο Του Χριστού και μία ενέργεια. Οι αιρεσιάρχες, έχοντας προσβάσεις στο παλάτι και αποκτώντας κοσμική δύναμη, σχετιζόμενοι με πρόσωπα της πολιτικής εξουσίας, μεγάλα προβλήματα προκάλεσαν στην ενότητα της Εκκλησίας και στη συνείδηση του πληρώματός Της. Γι' αυτό κρίθηκε απαραίτητη η σύγκλιση Οικουμενικής Συνόδου, ώστε να διασαφηνιστεί η δογματική αλήθεια, να καθοριστεί η Ορθόδοξη Θεολογία και να αποφευχθεί ο κίνδυνος της διαιρέσεως.

Σύμφωνα με τον ιερό Συναξαριστή, στην Σύνοδο συμμετείχαν και οι Ορθόδοξοι και οι αιρετικοί. Αμφότεροι κατέγραψαν την πίστη και την Θεολογία τους σε δύο τόμους μέσα στην λάρνακα όπου, μέχρι σήμερα, φυλάσσεται το ιερό Λείψανο της Αγίας Μάρτυρος Ευφημίας, την οποία και σφράγισαν. Επέστρεψαν μετά από αρκετές ημέρες και ύστερα από έντονη προσευχή, αποσφράγισαν την λάρνακα και βρήκαν τον μεν τόμο των αιρετικών στα πόδια της Αγίας, τον δε τόμο των Ορθοδόξων στα μαρτυρικά χέρια της. Το θαύμα προκάλεσε έκπληξη και θεωρήθηκε επισφράγιση της Ορθόδοξης αλήθειας από τον Ίδιο τον Χριστό, ο Οποίος διαχρονικά ποιεί μεγάλα και εξαισία, προς οικοδομή των πιστών και επιστροφή των πλανημένων.

Έχουμε επισημάνει πολλές φορές, τον κίνδυνο που συνιστούν για την ενότητα του Σώματος του Χριστού οι αιρέσεις, παλαιές και νεοφανείες. Άλλωστε, η αλλοίωση της πίστεως και η παραχάραξη της Ορθόδοξης αλήθειας, συνιστούσαν πάντοτε και συνιστούν την μεγαλύτερη εκτροπή και αμαρτία, στην οποία μπορεί να υποπέσει ένας άνθρωπος, καθότι έτσι θέτει εαυτόν εκτός της Εκκλησίας και στερείται την δυνατότητα και το χάρισμα της σωτηρίας. Γι' αυτό και η Εκκλησία μας στέκει, διαρκώς, με ιδιαίτερη αυστηρότητα έναντι των αιρέσεων, προσευχόμενη για τα πλανημένα τέκνα Της, προκειμένου να βρουν τον δρόμο της επιστροφής στην Ορθόδοξη αλήθεια.

Την ίδια, όμως, στιγμή, η Εκκλησία μας είναι πολύ προσεκτική στο να χαρακτηρίζει κάποιον αιρετικό. Συνιστά νηφαλιότητα στα μέλη

Της και σωφροσύνη, ώστε να μη παρασύρονται σε εύκολες και άκριτες κρίσεις, οι οποίες μπορούν να προκαλέσουν εσωτερικά προβλήματα στην ενότητά της, χωρίς κανένα αντικειμενικό λόγο, αλλά και να πληγώσουν ανθρώπους, που τολμούν να έχουν πνευματικές και Θεολογικές αναζητήσεις, με έναν τρόπο πιο σύγχρονο και επικαιροποιημένο.

Δυστυχώς, όμως, τέτοιου είδους φαινόμενα κάνουν, θρασεία τη κεφαλή, την εμφάνισή τους στην εποχή μας. Προέρχονται δε από ευλαβείς, κατά τα άλλα, ανθρώπους, που κινούνται, όμως, όχι τόσο σε ευσεβείς, όσο σε ευσεβιστικούς κύκλους, εκεί όπου κυριαρχεί το γράμμα του νόμου και απουσιάζει παντελώς το πνεύμα της Ορθοδόξου πίστεως. Οι άνθρωποι αυτοί, παρασυρμένοι από επηρμένους πνευματικούς πατέρες, οι οποίοι αρέσκονται στην δημιουργία οπαδών και όχι στην μόρφωση κατά Χριστόν ελεύθερων ανθρώπων, προβαίνουν σε απαράδεκτες και αντορθόδοξες εξτρεμιστικές πράξεις, κατά μελών της Εκκλησίας, κληρικών και λαϊκών, ακόμα και Αρχιερέων, νομίζοντας ότι επιτελούν, έτσι, ιερό και Θεάρεστο έργο. Νομίζουν ότι μόνοι αυτοί κατέχουν την αλήθεια, μόνο οι ίδιοι είναι φορείς και συνεχιστές της Θεολογίας των Αγίων Πατέρων, τους οποίους μόνον αυτοί μπορούν να ερμηνεύουν ή μάλλον να παρερμηνεύουν. Δε διστάζουν, επίσης, να κολλούν ευκολότατα την ετικέτα του αιρετικού σε όποιον τολμά να εκφραστεί με διαφορετικό από τον δικό τους τρόπο. Ο τρόπος δε της συμπεριφοράς τους απάδει της Ορθοδόξου ιδιότητας και συνάδει περισσότερο με οπαδού ποδοσφαιρικού σωματείου, παρά μέλους της Εκκλησίας του Χριστού.

Η σημερινή ημέρα, όμως, κατά την οποία τιμούμε τους Αγίους Πατέρες της Δ' Οικουμενικής Συνόδου, μεταξύ των άλλων μάς διδάσκει και μία μεγάλη και αδιαπραγμάτευτη αλήθεια, η οποία έχει διαχρονική ισχύ στη ζωή της Εκκλησίας: ότι δικαίωμα χαρακτηρισμού ενός ανθρώπου ή μιας διδασκαλίας ως αιρετικών, έχει μόνον η Οικουμενική Σύνοδος ή οι κατά τόπους Κανονικές Ορθόδοξες Σύνοδοι, οι οποίες δεν κρίνουν επί τη βάσει συνθημάτων και εντυπώσεων της στιγμής, αλλά επί τη βάσει σοβαρών και, κυρίως, υπαρκτών δεδομένων, με τρόπο νηφάλιο και ενωτικό. Ας είναι, λοιπόν, το παράδειγμα των Αγίων Πατέρων, υπόδειγμα ζωής και αφορμή μετανοίας για εκείνους που αρέσκονται στην κατασκευή αιρετικών μέσα στην Εκκλησία, στη δημιουργία φαντασμάτων και ανύπαρκτων εχθρών, ούτως ώστε να συμβάλουν, με την σωφροσύνη τους στην ενότητα της Εκκλησίας, αποβάλλοντας τον επάρατο και καταστροφικό θρησκευτικό φανατισμό, ο οποίος συνιστά την πλέον επικίνδυνη και διαλυτική αίρεση. ΑΜΗΝ!